

Rapportage sessies studentcoaching en studentenwelzijn

“Moed houden om vol te houden. We doen allemaal ons best en blijven dat doen voor onze studenten. Laten we eerst contact maken van mens tot mens en samen door deze periode komen. Samen staan we sterk.”¹

dd. 15-03-2021

Van: Dimphy Hooijmaijers en Esther Tonnaer (programma Studiesucces)

¹ Citaten van de deelnemers tijdens de sessies over studentcoaching en studentenwelzijn

Managementsamenvatting

Vanuit het CCT is het vraagstuk voortgekomen om het thema studentenwelzijn een extra impuls te geven, zowel inhoudelijk als organisatorisch. In februari 2021 zijn een tweetal sessies georganiseerd voor studentcoaches, studenten en MT-leden om uitwisseling over instituutsgrenzen heen te doen plaatsvinden en waarbij besproken is welke oplossingen op gebied van facilitering en slim organiseren van studentcoaching bedacht worden.

Wat zijn in deze tijden (van corona) successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?

In deze tijden wordt er door de collega's in de instituten veel extra gedaan om veelal via studentcoaching het welzijn van de studenten te ondersteunen c.q. te bevorderen. Uit deze sessies komen zowel positieve als negatieve bevindingen naar voren gekomen:

Positief:

- 1) Studentcoaches besteden meer tijd aan studenten in het algemeen en nog meer aan studenten die dat nu extra nodig hebben (om gemotiveerd te blijven, om binding te blijven voelen, om aan te kunnen geven hoe het gaat).
- 2) Een grote groep studenten besteedt meer tijd en energie aan hun studie en vraagt niet direct om extra aandacht, maar wil natuurlijk wel graag voldoende binding blijven voelen met de opleiding. We zien dit op enkele plaatsen ook terug in de groep langstudeerders, waarvan sommigen nu ruimte voelen om hun studie weer op te pakken, ook omdat het nu op afstand kan.
- 3) Online zijn coaches voor studenten beter, sneller en makkelijker bereikbaar voor korte vragen of tips.
- 4) Er is veel energie in de organisatie, veel creatieve oplossingen, groot en klein en de enorme bereidheid om deze met de rest van organisatie te delen, zodat anderen ze ook kunnen inzetten.
- 5) Coaches kunnen online een afspraak maken met decanen en psychologen om te sparren over hoe te handelen in de begeleiding van specifiekere hulpvragen van studenten.
- 6) Er is wederzijds begrip tussen studenten en docenten: we zitten allemaal in het "coronaschuitje" en hebben er allemaal in meer of mindere mate last van.

Negatief:

- 1) Coachen via een beeldscherm is soms erg intensief (vraagt veel van coach en student).
- 2) Online is het moeilijker om signalen van studenten goed op te pikken, waardoor je soms later of te laat signaleert dat een student meer nodig heeft. Coaches maken zich daardoor grote zorgen om studenten, met name om studenten die aangeven te willen stoppen of die aangeven depressieve klachten te ontwikkelen. Deze studenten vragen (in het gunstigste geval) om (veel) extra aandacht, maar zijn soms ook moeilijk of niet (meer) te bereiken. Studentenpsychologen kunnen hierbij ondersteunen, maar dat neemt de zorg niet altijd weg.
- 3) Er wordt een dubbele boodschap afgegeven: Zorg goed voor jezelf, maar ook zorg goed voor je studenten. Deze balans is nodig, maar ook moeilijk te bewaren als aan beide zijden de energie en de fut langzaam op raken. We zien hierdoor aan de ene kant veel creatieve oplossingen en een enorme denkkraft binnen de organisatie om dit vorm te kunnen geven, zowel van als door studenten én docenten. Tegelijkertijd zien we dat het ook gevoeld wordt als iets wat erbij komt, terwijl er niets af lijkt te gaan.

De successen

In de sessies werden succesvolle voorbeelden met elkaar gedeeld. De successen, die geen tot weinig extra organisatie of tijd behoeven, zijn:

- 1) Stel de vraag: Hoe gaat het (echt) met jou? (en dan de tijd nemen om echt even te luisteren, bijvoorbeeld m.b.v. 5-minuten methode).
- 2) Het bieden van extra structuur:

- a. Het inroosteren van een dag- of weekstart, waarin studenten aangeven wat ze deze dag of week gaan doen en willen bereiken en eventueel wat ze daarbij van elkaar nodig hebben.
- b. Het inroosteren van mogelijkheden om samen te studeren.
- 3) Het af en toe sturen van iets leuks (chocoladeletter, kaart).
- 4) Het organiseren van informele bijeenkomsten (bijv. theedrinken of pubquiz).
- 5) Zie voor meer ideeën de uitgebreide rapportage.

Successen die wel extra tijd en aandacht vragen, zijn:

- 1) Organiseren van peercoaching of peertutoring (ouderejaars begeleiden eerstejaars bij het landen in de studie en worden hiervoor gefaciliteerd en getraind).
- 2) Interventie rond motivatie: een korte interventie, waarbij studenten in enkele bijeenkomsten inzicht krijgen in hun eigen motivatie en door coaching en werkvormen leren hoe ze hier zelf op een positieve manier mee om kunnen gaan.
- 3) Kennisdeling en intervisie rondom het thema organiseren binnen de docententeams.
- 4) Zie voor meer ideeën de uitgebreide rapportage.

Opbrengsten en inzichten vanuit de sessie

Aan het einde van de sessies is aan de deelnemers gevraagd welke acties ze de dag erna in gang zouden gaan zetten. Dit haalt naar boven wat de opbrengst voor de deelnemers was van de sessie. Uit de antwoorden bleek dat de acties zich gingen richten op het volgende:

- 1) Persoonlijke aandacht voor de student.
- 2) Verbindingen stimuleren en faciliteren tussen studenten onderling.
- 3) Inzichten en kennis delen in de organisatie.

Daarnaast hebben er ook al twee instituten overstijgende acties plaatsgevonden:

- 1) De motivatie-interventie die de sporthogeschool heeft ontwikkeld is in een vragenuurtje toegelicht aan instituten die hier mogelijk mee aan de slag willen.
- 2) De organisatie van een challenge binnen de opleidingen pedagogiek en learning college, waarin studenten werden uitgedaagd oplossingen te vinden voor studeren in coronatijd. De initiatieven en creatieve ideeën die hierin zijn ontwikkeld, willen we deelbaar maken voor alle instituten (organiseren binnen programma studiesucces) én meenemen in het scrumteam als dat daadwerkelijk georganiseerd gaat worden.

Advies

Er zijn grote zorgen rondom het welzijn van zowel studenten als docenten. Er wordt aangegeven in de organisatie dat het belangrijk is om je eigen welzijn in de gaten te houden, maar tegelijkertijd vragen studenten soms meer en wil je dat ook kunnen geven. De volgende acties zouden daarbij helpend kunnen zijn:

- 1) (Collectief) nadenken (binnen instituut of opleiding, maar misschien ook op Fontysniveau) over wat we anders kunnen doen binnen de regels: wandelcoachen is hier een voorbeeld van, maar ook elke week een bijeenkomst starten met de 5-minuten-methodiek.
- 2) (Collectief) nadenken over hoe we de voordelen van online onderwijs (bereikbaarheid, tijdsflexibel, meer in kunnen spelen op de vraag van de individuele student), nog beter kunnen benutten en integreren in de begeleiding van studenten, bijvoorbeeld door meer als team de coachtaak op te pakken of door expliciet coaches aan te wijzen, die hiervoor worden “vrij geroosterd”. Dit betekent dat er ook nagedacht wordt over inzet van extra collega’s of studenten op andere taken (bijv. nakijken van toetsen of vragenuurtjes m.b.t. bepaalde onderwerpen).
- 3) Er wordt nu een concreet idee uitgewerkt om een scrumteam op te zetten dat alle ideeën kan uitwerken tot bruikbare “prototypes” voor alle instituten en dat menskracht kan organiseren binnen de instituten om het uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld in de vorm van een welzijnscoach of welzijnscoördinator. Hierin wordt ook aandacht besteed aan het vrij roosteren van collega’s, om het coachen m.b.t. welzijn van studenten (beter) uit te kunnen voeren.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
Wat zijn in deze tijden (van corona) successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?	2
De successen	2
Opbrengsten en inzichten vanuit de sessie.....	3
Advies	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Doel en verwachte opbrengst sessies	5
1.2 Opzet van de sessies.....	5
2 Beelden opgehaald uit de sessies.....	5
2.1 Aanwezig	5
2.2 Opgehaalde informatie	5
2.3 Hoe organiseren we studentcoaching in het algemeen ?	6
2.4 Wat zijn in deze tijden (van corona) successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?	6
2.4.1 Waar willen we meer van?.....	7
2.5 Wat is een uitdaging om efficiënter en effectiever te werken?.....	8
2.6 Belangrijkste opbrengst: wat kunnen we nu al anders doen?	9
3 Inzichten en advies	9
Bijlage 1 toelichting sessies studentcoaching & voorbereidingsvragen sessie	11
Bijlage 2 Pitches.....	14

1 Inleiding

Vanuit het CCT is het vraagstuk voortgekomen om het thema studentenwelzijn een extra impuls te geven, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Wat zijn best practices en mogelijk nieuwe ideeën om de inhoud, de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching te verhogen? Daarvoor zijn in februari 2021 een tweetal sessies georganiseerd om uitwisseling over instituutsgrenzen heen te doen plaatsvinden en waarbij besproken is welke oplossingen op gebied van facilitering en slim organiseren van studentcoaching bedacht worden. Hieraan hebben studenten, studentcoaches en MT-leden deelgenomen, zodat alle perspectieven en ideeën worden benut en gegenereerd konden worden. In deze rapportage worden de opbrengsten beschreven met de daaropvolgende conclusie en advies.

1.1 Doel en verwachte opbrengst sessies

Het hoofddoel van de sessies was om ideeën te genereren en om concrete acties te formuleren, waarmee de coaching binnen de instituten effectiever en efficiënter kan worden georganiseerd, zonder verlies van kwaliteit of intensiteit. In dialoog met alle deelnemers worden ideeën gegenereerd en deze worden geprioriteerd. De sessie levert vervolgstappen voor de MT-leden op, die ze kunnen gaan toepassen binnen hun eigen opleiding. Het creëert uitgangspunten en concrete acties of interventies, waarmee binnen de verschillende opleidingen een stap gezet kan worden en experimenten aangegaan kunnen worden.

1.2 Opzet van de sessies

De sessies vonden plaats in een versnellingskamer, waardoor iedere deelnemer in de gelegenheid was om bij te dragen en mee te kunnen praten. Meer informatie over de opzet is opgenomen in bijlage 1.

2 Beelden opgehaald uit de sessies

2.1 Aanwezig

Er zijn twee sessies geweest, waarbij er gestreefd is naar een deelname van 15 deelnemers per sessie. Het animo was hoog. Hierdoor waren er meer deelnemers dan waar naar gestreefd werd.

Kengetallen		Aantal
#studenten		16
#medewerkers	Studentcoaches	21
	MT-leden	11
# verschillende instituten		17

2.2 Opgehaalde informatie

Tijdens de sessie is als eerste gestart met een aantal korte pitches verzorgd door de studentcoaches uit de verschillende instituten over hoe studentcoaching bij hun instituut is georganiseerd en hun successen daarbij. Daarnaast is er ook nog een overzicht gepresenteerd van successen uit de organisatie opgehaald uit o.a. de diverse netwerken die het programma Studiesucces faciliteert. De deelnemers konden tijdens de pitches opvallende punten, kritische beschouwing en tips doorgeven. In bijlage 2 zijn de pitches in hun totaliteit terug te vinden. Daaropvolgend is er aandacht besteed aan welke zaken succesvol zijn en welke uitdagingen er zijn voor het realiseren van successen op het gebied van studentcoaching en studentenwelzijn. In de onderstaande paragrafen wordt beschreven wat er opgehaald is. Hierin beantwoorden we de volgende hoofdvragen:

- 1) Hoe organiseren we studentcoaching in het algemeen?
- 2) Wat zijn in deze tijden (van corona) successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?
- 3) Wat is een uitdaging om efficiënter en effectiever te werken?

Tenslotte gaat we in op de belangrijkste opbrengsten uit de sessies: wat kunnen we nu al anders doen?

2.3 Hoe organiseren we studentcoaching in het algemeen ?

Binnen Fontys bestond voor de Covid-19 pandemie al een diversiteit aan wijzen waarop studentcoaching is georganiseerd en dat is nu nog steeds. Hoe studentcoaching is georganiseerd is vooral afhankelijk van het gehanteerde pedagogisch-didactische concept en de daaronder liggende visie op leren en van de grootte van het instituut. Een rode draad die we zien is:

- 1) Iedere student heeft een studentcoach die de student begeleidt bij de persoonlijke en professionele ontwikkeling.
- 2) Bij opleidingen waar gewerkt wordt aan onderwijs gebaseerd op de bouwstenen van HILL is coaching een doorlopend proces, dat integraal onderdeel uitmaakt van het leerproces van iedere student.
- 3) In alle anders vormgegeven opleidingen wordt er meer tijd gemaakt en vaak ook ingeroosterd voor coaching in het eerste leerjaar, met een minimum van 4 gesprekken en de mogelijkheid om meer gesprekken te voeren voor studenten die dat nodig hebben.
- 4) Vaak wordt er in het 2^e, 3^e en 4^e leerjaar minder tijd beschikbaar gesteld voor de begeleiding(sgesprekken).
- 5) Doorverwijzen naar de 2^e lijn is goed geregeld.
- 6) In grotere instituten wordt vaker gewerkt met een systeem, waarbij een of enkele coaches meer tijd krijgen en meer geprofessionaliseerd zijn om studenten met een complexere hulpvraag verder te helpen en/of om collega's te professionaliseren bij het coachen van studenten.

2.4 Wat zijn in deze tijden (van corona) successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?

De studenten en collega's kwamen met veel goede voorbeelden van wat er momenteel al ingezet wordt binnen de organisatie. Deze zijn beschreven en gecategoriseerd per thema.

Persoonlijke aandacht en contact blijven houden

- Bij bepaalde momenten, zoals tentamenperiode en nieuwe lock-down, wordt een 'rondje langs de velden of klassen' gedaan om te kijken hoe het gaat, om zichtbaarheid te vergroten en aan te geven dat de deur altijd open staat.
- Er is regelmatig iets verzonden naar de studenten en daarmee een steuntje in de rug te bieden, zoals een kaartje eventueel met een presentje, een chocoladeletter met Sinterklaas.
- De docenten en studentencoaches nemen vaker en proactief (dus niet alleen van de student laten afhangen) contact op met hun studenten, wat vooral gericht is op het welzijn en niet direct op studievoortgang. Deze houding wordt zeer gewaardeerd door studenten.
- Onderwijsactiviteiten starten iets eerder, zodat er genoeg ruimte is om met elkaar in gesprek te gaan over het welzijn van iedereen uit de groep (de 5-minuten-methode, waarbij er eerst aandacht is voor de persoon). Er kan ook gewerkt worden met incheck-vragen om ruimte te creëren om ervaringen te delen.

Initiatieven van en voor studenten

- Ouderejaars studenten hebben een escape room gemaakt ter introductie voor de eerstejaars studenten.
- Het organiseren en faciliteren van peer-coaching, zoals studiebuddy's, toewijzen ouderejaars mentor per klas,
- Het inrichten en faciliteren van studiegroepen.
- Op actief en op leuke wijze studenten blijven stimuleren om tips met elkaar gaan delen, door bijvoorbeeld het inzetten van "Ommetje-app"-groepen met de coach erbij binnen de opleiding.
- Studenten laten meedenken over initiatieven rondom dit thema, bijvoorbeeld door het oprichten van een "Denktank".

Informatievoorziening

- Op de connectpagina van het instituut een centrale plek inrichten voor studenten met een hulpvraag. Bijvoorbeeld zoals [Studentbegeleiders FHEC](#).
- Op instituutsniveau een centraal e-mailadres publiceren voor vragen over Corona
- De uitgave van een frequente nieuwsbrief over het laatste Corona-nieuws.

Docenten en studentcoaches

- Inzetten op extra ondersteuning voor de docenten vanuit de slb-coördinator of begeleidingsteam, waarbij er aandacht is voor de thematiek, tips (o.a. geformuleerd door studenten zelf) en de doorverwijzing binnen het instituut of richting de tweedelij (studentendecanen en –psychologen) binnen Fontys.
- De docenten ervaren extra ondersteuning c.q. begeleiding vanuit de studentendecanen en –psychologen.
- Het organiseren van uitwisseling van kennis en ervaring onderling (apart SLB-MS teamskanaal).
- De inzet van studentcoaches vraagt om een duidelijke taakomvang en geborgde inzet gedurende de volledige studieloopbaan van de student.

Organisatie en structuur

- Door online coaching is de bereikbaarheid en beschikbaarheid groter. Het maakt de wijze van coaching flexibeler. Er wordt gebruikt gemaakt van verschillende kanalen, zoals MS Teams, Skype, Whatsapp, e-mail en telefoon.
- De online coachgesprekken zijn doelgerichter en hebben meer structuur.
- De mogelijkheid van hybride coaching, waarbij afwisselend online en op locatie coaching plaatsvindt. Bij op locatie coachen werkt wandelcoaching goed.
- Trainingen online zijn plaats onafhankelijk en hierdoor is er een hogere opkomst.
- Integraal pakket van maatregelen om de studentenbetrokkenheid te vergroten: vermindering van het aantal studenten per klas, extra inzet van studentmentoren, intensivering van de inzet van het begeleidingsteam, flexibele aanpassingen van toetsafnamens en –programma om studievertraging te voorkomen en herontwerp van alle onderwijsblokken met specifieke online didactiek en een optimale blend van on- en offline onderwijs.
- Studenten krijgen in alle jaarlagen ECTS toegewezen aan coaching.

Informeel samenzijn organiseren

- Naast formele onderwijsactiviteiten worden informele ontmoetingsmomenten, zoals coffee meetings, georganiseerd.

Motivatie

- Inzetten op thema's die nu leven, zoals motivatie, een goede start, persoonlijke leiderschap, stage coaching. Hier wordt aan gewerkt middels workshopsessies of groepscoaching.
- Tijdens coaching extra inzetten op motivatie en toekomstperspectief.
- Het blijven zorgen voor plezierige (online) bijeenkomsten, waarbij studenten met elkaar samenwerken aan opdrachten.

2.4.1 Waar willen we meer van?

Aan de deelnemer is gevraagd naar wat er in deze tijd meer van nodig is ter bevordering van studentenwelzijn. Dit leverde het volgende op:

Persoonlijke aandacht en onderling begrip

- Studenten persoonlijke aandacht geven, van mens-tot-mens. Waarbij we in deze tijden vooral in eerste plaats inzetten op 'social feeding' en dan pas op contentfeeding.
- Begrip tonen over studeren in deze tijd en goed luisteren naar feedback van de studenten om zo oplossingsgericht te kunnen werken.

Professionele studentcoaching

- Duidelijke koers en kaders studentcoaching, waarbij de rol van coaching in het onderwijs gewaardeerd en erkend wordt.
- Coaching omvat informeel en formeel begeleiden.
- Deskundige coaches in het onderwijs worden op basis van hun talent ingezet. Zij ontvangen voldoende ruimte en tijd om middels maatwerk aan te kunnen sluiten bij proces van de student.
- Professionalisering van coaching is vanzelfsprekend en wordt gefaciliteerd. Dit kan middels verschillende vormen, zoals intervisie, coaching-on-the-job, binnen het eigen instituut, maar ook Fontysbreed over de instituutsgrenzen heen.

Verbinding

- Blijven inzetten op verbinding tussen studenten onderling, tussen studenten en docenten en met de opleiding door o.a. het organiseren van extra informele momenten tussen coach en de studenten, het organiseren van peercoaching.

2.5 Wat is een uitdaging om efficiënter en effectiever te werken?

Om succes te kunnen realiseren op het gebied van studentcoaching en studentenwelzijn zijn er uitdagingen, in het algemeen en ook in deze tijden. De deelnemers voorzien op deze vlakken uitdagingen:

Tijd

- Er wordt in deze tijd nog meer gevraagd op het gebied van coaching. Daardoor is een hoge nood aan voldoende tijd en middelen om de kwaliteit van coaching op peil te kunnen houden. Studentcoaches en studenten moeten de ruimte krijgen om een vertrouwensband op te bouwen, zodat vroeg signalering op gebied van studie als persoonlijk kan plaatsvinden.
- Er is een duidelijke roep voor contactmomenten tussen studentcoach en hun studenten.

Professionele studentcoaches

- De rol van studentcoaching in het onderwijs vraagt om inzet van collega's die affiniteit en kwaliteiten bezitten op dit gebied.
- Professionalisering van coaching is vanzelfsprekend en wordt gefaciliteerd. Dit kan middels verschillende vormen, zoals intervisie, coaching-on-the-job, binnen het eigen instituut, maar ook Fontysbreed over de instituutsgrenzen heen.
- De ervaren afstand tussen de eerstelijns en tweedelijns begeleiding binnen Fontys als een student doorverwezen moet worden, o.a. doordat nu alles online verloopt.

Diepgaandere connectie kunnen maken en studenten kunnen motiveren

- Sommige studenten zijn letterlijk en figuurlijk uit beeld en zijn niet te bereiken. Om deze studenten is er een grote zorg.
- Via de computer is het soms lastiger om echt een diepgaandere connectie te maken, omdat studenten minder goed af te lezen zijn hoe het echt met hun gaat. Studenten kunnen makkelijker doen net alsof het goed gaat. Je zie ook niet hoe een student uit een gesprek gaat. Terwijl dit allemaal elementen zijn die je bij offline coaching gebruikt.
- De grote hamvraag: hoe je motivatie bij studenten kunt stimuleren en vasthouden in het algemeen en specifiek bij online onderwijs? Waarbij studenten onderling of het werkveld ook een rol kunnen spelen.

Fontys als 'onderwijsinstelling'

- Commitment en facilitering van studentcoaching t.b.v. studentenwelzijn van alle lagen binnen Fontys, dus zowel CvB, directies als managementlaag.
- Het is nodig om keuzes te durven te maken en daar ook mandaat voor te krijgen. Nu is het nodig om extra in te zetten op coaching, maar wat doen we minder? Dit is ten bate van het welzijn van onze studenten, maar gaat ten koste van extra workload van onze collega's.

- Er is een wens voor een goed toegankelijk studentvolgsysteem binnen Fontys. Dit wordt opgepakt in het DLO programma.

Studievertraging

- Er wordt verwacht dat er studievertragingen kunnen gaan ontstaan of dat die kunnen gaan oplopen. Dit zal ervoor zorgen dat de druk op de begeleiding en de organisatie zal toenemen.
- Examencommissies kunnen een goede rol spelen bij het meedenken hierin met de studenten en door ruimte te creëren voor alternatieve oplossingen. Andersom is het lastig als examencommissies de toetsing juist nu meer “dichttimmeren”.

2.6 Belangrijkste opbrengst: wat kunnen we nu al anders doen?

Als afronding van de sessie is aan de deelnemers gevraagd wat ze morgen gaan doen. Het doel daarvan is dat de deelnemers met datgene wat opgehaald en besproken is, in hun eigen onderwijsomgeving iets in gang zetten. Met deze acties kunnen ze het verschil gaan maken.

Persoonlijke aandacht

- Contact opnemen met de studenten die er niet zijn.
- Gesprekken met studenten voeren met 1 vraag: hoe gaat het? Om de studenten te horen en steunen. Maar ook studenten die aan hun docent gaan vragen hoe het met hem/haar gaat. En MT-leden die deze gesprekken nog beter willen gaan faciliteren.
- Werkvormen bedenken en inzetten om contact en openheid in gesprekken te stimuleren.

Studenten onderling

- De studenten stimuleren om onderlinge verbindingen met elkaar aan te gaan en dat ze met hun project/slb-groep iets informeels te organiseren.

De opgedane inzichten verder in de eigen organisatie brengen

- De ideeën die tijdens de sessie zijn opgedaan delen met de directe collega's, slb-coördinator of MT-lid. De motivatiesessies, georganiseerde peercoaching zijn, de 5-minuten methoden en wandelcoaching in de praktijk willen gaan brengen.
- De sessie heeft er ook toe geleid dat deelnemers stil stonden bij welk belang er binnen de eigen organisatie aan deze thema's wordt gehecht en hoe het georganiseerd is. Dit resulteerde dat sommige collega's beseffen en van geluk spreken dat er dit voldoende aandacht heeft binnen hun eigen instituut en daar hun collega's ook willen gaan complimenteren. Anderen merken dat er nog winst te behalen is en daarover met hun collega's en/of MT in gesprek willen gaan.

3 Inzichten en advies

De belangrijkste inzichten uit het onderzoek zijn dat de volgende punten belangrijk zijn om een extra impuls aan studentcoaching en het welzijn van de studenten te geven:

- 1) Persoonlijke aandacht voor de student.
- 2) Verbindingen stimuleren en faciliteren tussen studenten onderling.
- 3) Inzichten en kennis delen in de organisatie.

Daarnaast zijn er grote zorgen rondom het welzijn van zowel studenten als docenten. Er wordt aangegeven in de organisatie dat het belangrijk is om je eigen welzijn in de gaten te houden, maar tegelijkertijd vragen studenten soms meer en wil je dat ook kunnen geven. De volgende acties zouden daarbij helpend kunnen zijn.:

- 4) (Collectief) nadenken (binnen instituut of opleiding, maar misschien ook op Fontysniveau) over wat we anders kunnen doen binnen de regels: wandelcoachen is hier een voorbeeld van, maar ook elke week een bijeenkomst starten met de 5-minuten-methodiek.

- 5) (Collectief) nadenken over hoe we de voordelen van online onderwijs (bereikbaarheid, tijdsflexibel, meer in kunnen spelen op de vraag van de individuele student), nog beter kunnen benutten en integreren in de begeleiding van studenten, bijvoorbeeld door meer als team de coachtaak op te pakken of door expliciet coaches aan te wijzen, die hiervoor worden “vrij geroosterd”. Dit betekent dat er ook nagedacht wordt over inzet van extra collega’s of studenten op andere taken (bijv. nakijken van toetsen of vragenuurtjes m.b.t. bepaalde onderwerpen).
- 6) Er wordt nu een concreet idee uitgewerkt om een scrumteam op te zetten dat alle ideeën kan uitwerken tot bruikbare “prototypes” voor alle instituten en dat menskracht kan organiseren binnen de instituten om het uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld in de vorm van een welzijnscoach of welzijnscoördinator. Hierin wordt ook aandacht besteed aan het vrij roosteren van collega’s, om het coachen m.b.t. welzijn van studenten (beter) uit te kunnen voeren.

Bijlage 1 toelichting sessies studentcoaching & voorbereidingsvragen sessie

“Beste collega’s,

Aanleiding

Vanuit het CCT hebben wij de vraag gekregen om het thema studentenwelzijn een extra impuls te geven. Zowel inhoudelijk als organisatorisch. Wat zijn best practices en mogelijk nieuwe ideeën om de inhoud, de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching te verhogen?

Doelgroep

De primaire doelgroep voor deze sessies zijn MT-leden van de instituten die onderwijs en studentcoaching in hun portefeuille hebben. Het is de bedoeling dat over de instituutsgrenzen uitwisseling plaatsvindt en dat er gezamenlijk oplossingen op gebied van facilitering en slim organiseren van studentcoaching bedacht worden. Hierbij is het van belang dat naast MT-leden, ook studentcoaches en studenten worden uitgenodigd om deel te nemen, zodat alle perspectieven en ideeën worden benut en een diversiteit aan creatieve ideeën kunnen worden gegenereerd.

Doel

Het hoofddoel van de sessies is om ideeën te genereren en om concrete acties te formuleren, waarmee de coaching binnen de instituten effectiever en efficiënter kan worden georganiseerd, zonder verlies van kwaliteit of intensiteit. Door in dialoog met alle deelnemers worden ideeën gegenereerd en deze worden geprioriteerd. Het gesprek zal gevoerd worden op de hoofdvragen:

1. Hoe organiseren we studentcoaching?
2. Hoe kan dat efficiënter en effectiever?

Werkwijze en opzet sessie

Aan een sessie kunnen ongeveer 15 personen deelnemen, waarvoor MT-leden, studentcoaches en studenten worden uitgenodigd. Liefst zo gemixt mogelijk. De sessie zal verzorgd worden in de vorm van een versnellingskamer, omdat deze online omgeving ideaal is om heel democratisch tot ideeën te komen en een snelle consensus te bereiken over vervolgstappen. Er zullen twee sessies in februari 2021 gaan plaatsvinden.

Voorbereiding

- Aan studentcoaches vragen we de volgende vragen te beantwoorden: Hoe organiseren we studentcoaching? Wat zijn in deze tijden successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen? Wat is een uitdaging om efficiënter en effectiever te werken?
- Stuur de antwoorden uiterlijk 1 februari 2021 op als je naar de bijeenkomst van 9 februari wilt komen. Kom je naar de bijeenkomst van 25 februari, stuur het dan voor 12 februari op. Dit kan dan naar het volgende e-mailadres: d.hooijmaijers@fontys.nl.
- Wij maken een ppt slide van de antwoorden.
- Deze sturen we naar je toe. We vragen per opleiding aan één studentcoach om tijdens de sessie de slide in drie minuten toe te lichten.

Tijdens de sessie

- Er zal gestart worden met korte pitches o.b.v. de voorbereidingsopdracht.
- Daarna zullen de volgende onderdelen met bijbehorende vragen aan de orde komen:
 - Hoe successen versterken?
Wat kan je morgen al doen? Wat is simpel en snel uitvoerbaar?
 - Hoe uitdagingen aangaan?
Wat moet echt nu opgelost worden? wat kan op langere termijn?
 - Prioriteren
Wat doen we wel? Wat doen we niet meer? Wat is echt heel effectief en efficiënt?

Opbrengst

De sessie levert vervolgstappen voor de MT-leden op, die ze kunnen gaan toepassen binnen hun eigen opleiding. Het creëert een soort van uitgangspunten en concrete acties of interventies, waarmee binnen de verschillende opleidingen een stap gezet kan worden en experimenten aangegaan kunnen worden.

Hoe organiseren we studentcoaching?

Wat zijn in deze tijden successen die de efficiëntie en effectiviteit van studentcoaching bevorderen?

Wat is een uitdaging om efficiënter en effectiever te werken?

Bijlage 2 Pitches

ACI Natascha v.d. Meijdenberg

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Binnen TCL (Trend Research & Concept Creation in Lifestyle) hebben **alle docenten een coachende rol** (namelijk een community coach, project coach en expertcoach).
- Binnen het nieuwe onderwijssysteem staat de student en zijn/haar **leerplan centraal**. **De student dient bij alle coaches feedback in te winnen** tbv haar competentie ontwikkelingen binnen de uiteenlopende studieonderdelen
- De student heeft **een eigen leerteam** (8 studiegenoten afkomstig uit dezelfde community) **waarbinnen ondersteuning en coaching plaatsvindt**. **De community coach** vormt het rechtstreekse aanspreekpunt zowel voor studie als persoonlijke issues.
- Binnen TCL bestaat ook **ACI Student Plus** waarbij de student een gesprek kan aanvragen omtrent functie- dan wel studiebeperkende omstandigheden.

Successen

- Online coach gesprekken zijn vaak gestructureerder, doelgerichter lopen minder vaak uit, opname is mogelijk. De bereikbaarheid / beschikbaarheid is groter.

FHEC Ilja Posthumus

Hoe organiseren we studentcoaching?

- individuele coachgesprekken
- trainingen voor studenten

Successen

- Zichtbaar zijn voor studenten (bv. flyer “hoe overleef ik online onderwijs” en)
- Contact met docenten (tips aanbieden obv. klassenbezoeken).
- een ‘hart onder de riem’ kaart versturen
- <https://connect.fontys.nl/instituten/fhec/overFHEC/Paginas/Studentbegeleiders.aspx>

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Minimaal 1 x per periode op initiatief van studentcoach contactmoment
- 1 uur per periode per student in plan van inzet voor studentcoach
- Er is dus meer ruimte om studenten te spreken op initiatief van student.
- Geen verplicht programma, protocollen of formulieren
- Werken aan de relatie met studentcoach waardoor een veilige omgeving gecreëerd wordt waarin alles bespreekbaar is.
- Focussen in gesprekken op wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik en alles wat daarnaast er op dat moment toe doet.
- Student mag studentcoach kiezen (voorkeur van top 3 doorgeven)
- Student houdt studentcoach voor 4 jaar tenzij er een wisseling gewenst is.

successen

- Contact blijven houden, face tot face op initiatief van studentcoach, niet alleen van student laten afhangen.

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Groepsbijeenkomsten (jaargroepen, vakgroepen, op inschrijving) frequentie hoger soms elke week
- Individuele gesprekken
- Evaluatiegesprekken met alle docenten/studenten over de afgelopen week/lesperiode
- Studiegroepen in verschillende samenstellingen

Successen

- Vaker individuele gesprekken voeren met studenten, voornamelijk gericht op hun welzijn
- Regelmatig groepsbijeenkomsten houden in verschillende samenstellingen
- Studiegroepen inrichten
- Extra coachinzet op motivatie en toekomstperspectief
- Extra ondersteuning/begeleiding vanuit decanen en psychologen
- Online grotere beschikbaarheid studenten en docenten dat is heel effectief omdat studenten makkelijker een vraag stellen "even" tussendoor

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Verschillend binnen opleidingen. Bij één opleiding: coachen werken vanuit toolkit van onderwerpen op basis van behoefte. Bij een andere van week tot week geplande activiteiten lijst waarbij alles digitaal wordt vastgelegd (Via Edubook). De andere twee opleidingen zitten er tussenin.
- Studenten hebben veel autonomie en zelfsturing bij de eerste, bij de anderen ligt de organisatie op controle.
- Het programma heet PPD: Professionele Persoonlijke Development. Focus zou moeten liggen op de eerste 2. Soms blijft het "cijfers kijken". Heel erg coach afhankelijk.

Successen

- Formeel (lessen/geplande gesprekken) en informeel (bv coffee meetings) elkaar ontmoeten
- Intro escape room door hogerejaars voor eerste jaars
- Elke klas een aantal toegewezen hogere jaars mentoren.
- SECTS toegewezen in jaarlaag 1,2 en 4 in alle FIBS opleidingen
- Workshop programma in het 2^e jaar. Studenten dienen 1ECTS te besteden aan voor hun relevante onderwerpen of interesse gebieden.

Hoe organiseren we studentcoaching?

- persoonlijke SLB'er volgt de student gedurende de gehele studietijd. In jaar 1 minimaal 4 georganiseerde gesprekken
- De SLB'er is altijd bereikbaar voor persoonlijke kwesties, studievoortgang bewaken en om te begeleiden bij het portfolio.
- SLB'rs verwijzen door naar dienst SV, bij studiekeuzevraagstukken naar bv (Empower TEC, Explore, etc)
- Meerdere keren per jaar interview SLB'ers
- Studievertragers (>5jaar) krijgen langstudeerbegeleider.
- CvO en minor Ondernemerschap: intensieve coaching door coaches specifiek geworven als expert op het gebied van competentie-/gedragsontwikkeling

Successen

- kennisuitwisseling onderling (apart SLB- MS teamskanaal), maar zeker ook met andere instituten/opleidingen.
- Overige docenten en begeleiders weten de SLB'ers snel te vinden als zij zich zorgen maken om onze studenten.
- Daarnaast hebben we nu frequenter (informeel) contact met studenten. Bij bepaalde momenten (zoals tentamenperiode, nieuwe lockdown-tijd) doen we een 'rondje langs de velden' om te kijken hoe het met onze studenten gaat.
- We sturen een persoonlijke 'steun in de rug' naar de studenten (o.a. kaart met presentje, chocoladeletter met Sinterklaas)
- We zijn daarnaast online sneller benaderbaar. We maken gebruik van diverse kanalen (zoals MS Teams, Skype, Whatsapp, Mail, Telefoon)
- Op instituutsniveau is er een centraal mailadres m.b.t vragen over Corona, en is er een frequente nieuwsbrief over het laatste Corona-nieuws.
- CvO: Inzetten van coaches, die niet alleen fungeren als "afvink-medewerker" (voldaan aan bepaalde studievoortgangaspecten of niet), maar daadwerkelijk een coach zijn. Dit vraagt duidelijke inzetomvang, gedurende de volledige studieloopbaan.

Hoe organiseren we studentcoaching?

Binnen FHICT hebben we diverse vormen van studentcoaching:

- **Semestercoach:** dagelijkse coaching, studentnabij georganiseerd. Coach wisselt per semester.
- **Mentor:** aanvullende doorlopende coaching door docent of medewerkers Student+, voorziening die via studentdecaan aangevraagd wordt
- **Vrijwillige studiecoach:** aanvullende studentcoaching door ca. 50 vrijwillige coaches op thema (planning, taal, stage etc)
- **Student+ coach:** aanvullende studentcoaching door medewerkers of stagiaires van Student+, meestal de meer intensieve of complexe coachvraagstukken

Successen

- Groepscoaching op thema's zoals motivatie, goede start, persoonlijk leiderschap, stagecoaching (voor studenten die stage herkansen of studenten met een extra begeleidingsbehoefte).
- We zien dat er op thema ook makkelijker peer-to-peer coaching ontstaat

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Studentcoaching is onlosmakelijk verbonden met het curriculum
- Begeleide herkansingen
- Maatwerk langstudeerders

Successen

- Maatregelen te aanzien van de studentbetrokkenheid:
 - Vermindering aantal studenten per klas
 - Extra inzet/werving studenttutoren en onderwijsassistenten
 - Intensivering inzet studiecoaches
 - Flexibele aanpassingen toetsafnames en - programma studieovertraging te voorkomen
 - Herontwerp alle onderwijsblokken met een specifieke online didactiek en een optimale blend van on- en offline onderwijs

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Ons programma bij de IEMES (CE en CO varianten) richten zich op employability van de student en persoonlijk leiderschap.
- Vanaf jaar 1 krijgen studenten een vaste coach, die meer is dan (maar ook) de vroegere SLB-er.
- Vanuit een eigen onderwijsprogramma wordt de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student gefaciliteerd en vormgegeven.
- Naast de groepsbijeenkomsten wordt er periodiek individueel met student gesproken.

Successen

- Blijven zorgen voor plezierige bijeenkomsten, ook online, waarbij studenten met elkaar bezig kunnen zijn aan opdrachten.
- Neem de tijd voor wat er speelt aan het begin van een bijeenkomst; we zijn vaak een kwartier eerder aanwezig als coach voor small-talk en 'buurten'; we werken met incheck vragen waar we studenten de ruimte geven om vanuit hun ervaring te delen
- Laat studenten tips met elkaar delen; stimuleer ze actief te blijven op leuke manieren (b.v. onze Ommetje app groepen met de coach erbij zijn een hit)

Hoe organiseren we studentcoaching?

- Elke klas heeft een eigen PPO-coach zoals we deze bij de JHS noemen (PPO= professionele en persoonlijke ontwikkeling). Naast in principe twee fysieke bijeenkomsten per blok, heeft elke student elk blok een individueel gesprek met zijn/haar PPO-coach. Daarnaast werken studenten wekelijks zelfstandig aan opdrachten van Edumundo, een digitaal programma voor Studie & loopbaan.
- Aan elke klas is ook een studentbuddy gekoppeld, op wie studenten een beroep kunnen doen (al wordt daar door studenten niet heel veel gebruik van gemaakt)

Successen

- Met name de individuele aandacht en 'klaar staan' voor de student is heel belangrijk in deze voor studenten ook onzekere tijd. Dat is niet een specifieke activiteit of gebeurtenis, maar meer de houding die wij naar onze studenten toe hebben en die ook zeker wordt gewaardeerd door studenten (zoals blijkt uit reflectieverslagen).
- Deze week vindt er ook een ouderinformatieavond plaats, om ook de betrokkenheid van ouders te bevorderen en ouders de gelegenheid te bieden om vragen te stellen.
- Verder is er inmiddels een Denktank Studentwelzijn opgestart binnen de JHS.

Hoe organiseren we studentcoaching?

- de SLB'er
 - vast ingeregeld Leven Lang Leren eerste 2 blokken
 - SVI gesprekken in eerste jaar 4x en in de 2de, 3de en 4de 2x per jaar.
- de Studentconsulent (op aanvraag, via spreekuur)
- de Docent Contact Persoon/werkbegeleiders (op stage, via intervisie)
- MANP: Coachgroep 6-9 studenten gekoppeld aan 1 coach
- Groepsbijeenkomsten elke 6 weken
- Individuele gesprekken minimaal 2 x per jaar en wanneer nodig
- Gesprekken in praktijk (student-coach-praktijkopleider) 3 x in twee jaar, vaker wanneer nodig
- Coach is SLB, DCP en examinerator van praktijkportfolio

Successen

- De mogelijkheid om via MS teams of op school af te spreken, dit vergroot de flexibiliteit. Of we daardoor ook effectiever worden weet ik niet.
- SLB training online zorgt voor meer opkomst
- Persoonsgericht, laagdrempelig, hoog gewaardeerd door studenten en praktijkopleiders.
- Via MS Teams kon structuur behouden worden tijdens covid-19
- Informeer contact “regelen” via apps, kaarten, frequentere belgesprekken op initiatief van coach / student.

Samen leren:

- Georganiseerde peercoaching: binnen jaarlaag of juist ouderejaars voor jongerejaars
- Mogelijk maken van samen studeren (studie-uren online inroosteren, eventueel met docenten beschikbaar om vragen aan te stellen)
- Studenten met elkaar laten leren en elkaar laten helpen (tips geven)

Structuur:

- Dag/Weekstart: samen opstarten en doelen stellen
- Dag/ Weeksluiting: terugblik op doelen

Informeel samenzijn:

- Studenten organiseren activiteiten voor medestudenten (dat faciliteren)
- Informele bijeenkomst organiseren per klas per week
- Mental coach uit vakgebied voert gesprekken met (groepen) studenten

